

Дата: 05.09.2023

Урок № 1

Тема: Пунктуаційна помилка. Тире між підметом і присудком

Мета: (формування компетентностей): предметні (пунктуаційні норми, правила постановки тире між підметом і присудком у простому реченні; навички грамотного письма, пунктуаційні навички); ключові (уміння вчитися: логічне мислення, уміння зіставляти, порівнювати, робити висновки; комунікативні: уміння працювати самостійно та в колективі; загальнокультурні: позитивна мотивація навчання, відповідальне ставлення до вивчення української мови).

Матеріали до уроку:

Робота з підручником

Тире ставлять на місці пропущеного дієслова-зв'язки в складеному іменному присудку.	
Тире між підметом і присудком ставлять, якщо	
присудок виражений іменником або кількісним числівником у називному відмінку і стоїть після підмета	<u>Пісня</u> — <u>твір</u> словесно-музичний (Зі словника). <u>Мій оберіг</u> — <u>моя земля</u> (Л. Хлань). <u>Тричі по п'ять</u> — <u>п'ятнадцять</u> .
Тире між підметом і присудком ставлять, якщо	
підмет і присудок (або один із них) виражені неозначеною формою дієслова	<u>Зневажить мову</u> — <u>зрадити себе</u> (М. Адаменко). <u>Велика мужність</u> — <u>мати крила</u> (В. Гафінов).
присудок виражено іменником у формі називного відмінка або неозначеною формою дієслова, а перед ним стоять слова <i>це, оце, то, ось, значить</i>	<u>День</u> — <u>це крок життя</u> (Сенека). <u>Досвід</u> — <u>то дорога дуже довга</u> (Нар. творч.). <u>Мислити</u> — <u>значить поменіти!</u> (Б. Тен)
Тире не ставлять, якщо	
підмет виражений особовим займенником	<u>Я не геній</u> . <u>Я звичайний чоловік</u> (І. Франко).
Увага! Тире ставимо, якщо на такий підмет падає логічний наголос: <u>Ми</u> — <u>народ в своїй величезності</u> (О. Довгий). <u>Я</u> — <u>вічний, сміливий і молодий!</u> (М. Семенко).	
перед присудком, вираженням іменником у формі називного відмінка, стоїть частка не (але тире ставлять, якщо і підмет, і присудок виражені неозначеною формою дієслова)	Порівняйте: <u>Дурний язик голові не приятель</u> . — <u>Книжок не читати</u> — себе <u>не поважати</u> . (Нар. творч.).
Увага! Якщо підмет виражений словом <i>це</i> або <i>то</i> , тире ставимо або не ставимо залежно від інтонації: <u>Це</u> — <u>матері мова</u> (В. Сосюра). <u>Це витвір</u> нашої уяви (В. Шекспір).	

Вибіркова робота

- *Запишіть тільки ті речення, у яких ставиться тире між підметом і присудком.*

1. Україна дорога й близька моєму серцю. 2. Я твій, я твій, коханий, рідний краю, в щасливий час і в лютий час біди. 3. У пісні і в труді я частка Батьківщини. 4. У дні погоди і негоди ти весь одна незламна рать. 5. Україна це будови. Це полів стобарвні шати. 7. Україно! Ти моя молитва. 8. Я єсть народ, якого правди сила ніким звойована ще не була. 9. Україна розкішний вінок із рути та барвінку. Україна країна смутку і краси. 10. Ми це народу одвічне лоно, ми океанна вселюдська сім'я. 11. Найбільше і найдорожче добро в кожного народу це його мова. 12. Мова

втілення думки. 13. Мова мамина свята. 14. Народ без мови це обмова, народ без мови не народ.

Пунктуаційна робота

- *Запишіть речення, вставляючи, де потрібно, тире. Свій вибір обґрунтуйте. Підкресліть підмет і присудок.*

1. Ми світу молодість, ми правота людини, єдине серце в нас . 2. Уже народ одна суцільна рана. 3. Вона моє щастя, безсмертя моє. 4. Чужа душа то, кажуть, темний ліс. А я скажу: не кожна, ой не кожна! Чужа душа то тихе море сліз. 5. Ти вся любов. Ти чистота, довірливість благословенна. 6. Століття зморшка на чолі Землі.

Самостійна робота

- *Розставте розділові знаки, поясніть пунктограми.*

1. Однодумці бажані, опоненти необхідні. 2. Звеличення чужого це приниження свого. 3. Іронія невидимі лапки на словах. 4. Вбите слово... Труни... Відболілі свічі. Стус і Симоненко Український січень! 5. Безхарактерність найгірший характер. 6. Гончареві романи це насамперед пошуки людської свободи. 7. Чим більше у пророка послідовників, тим більша ймовірність, що він лжепророк. 8. Патріот не той, хто вміє виголошувати пишні фрази, а той, хто своєю кропіткою щоденною працею множить багатства рідної землі, прикрашає, перебудовує свою Батьківщину. 9. Життя що стерняста нива: не пройдеш, ноги не вколоти. 10. Уміти жити оце велике діло. 11. Продовжувати життя це перш за все навчитись його не скорочувати. 12. Це твій перший обов'язок кидатися в бій зі смертю й перемагати її так, як недавно вмів.

- *Прочитайте й перепишіть прислів'я. Там, де потрібно, поставте тире між підметом і присудком.*

1. Вірний приятель то найбільший скарб. 2. Розум скарб людини. 3. Одна мати вірна порада. 4. Вовка боятися в ліс не ходити. 5. Правда як олія: скрізь наверх спливає. 6. Щастя без розуму як торбина дірява. 7. Щастя біжить, а нещастя лежить.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ § 32 Впр. 7

**Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту
y.levchuk2976@gmail.com**

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку.